

kateriga se večji del poti prebijaš. Nižje naletiš na ciprje in konopnico, nad katerimi kraljujejo — kot posebnost teh krajev — z vejo ob veji hoje, bukve in prekrasni gorski javorji; višje se ti skoraj zmeša od planik in alpske močine, od zvončnic in rmanov, pelinov, poleglega brinja in košutnika, ki jih obletavajo citrončki in belini, ki imajo očito prav zdaj svoj čas. Pravzaprav ne veš več, kaj naj gledaš in kaj zasluži več pozornosti, več čudenja: metulji, rastlinje, fantastične kamnite grmade, razvrščene vsenaokoli kakor v amfiteatru, ali razgledi na Kapelo, Klek in na zelena prostranstva, ki kakor morje valovijo na jug in zahod, proti menda po zraku le neverjetnih 14 kilometrov oddaljenemu Jadranu.

Kobacaš se čez kamne in razpadla debela, opaziš ostanke polha, ki ga je imela sova za večerjo, in martinčka, ki se skriva v razpoko, samotna ujeda pa medtem brezbrizno jadra visoko na modrem nebu — edina ptica daleč naokoli. Zrak je prepojen z grenkotrpki vonjavi hojeve smole in stoterih zeli, ki se pod vrhom pomešajo z vonjem jekla v oznojenih dlaneh. In vendar je danes tu vse nekako čipkasto: razjedene skale, senčne igre listja na njih, listje preobjede, rmana in pelinov in kot dih nežna zelena in jeklenomodrikasta alpska močina, najfinejša prosojna čipka, ki pa na dotik daje čutiti, da ni kakšna mehkužnica, ampak je svojo lepoto razvila vsemu hudemu navkljub.

Sam vrh ni ravno sprehajališče, čeprav doseže — za nas, ki se štejemo za alpski narod, skromnih — 1335 metrov. Nanj je treba splezati čez strme naškrbljene skale, ki kakor beli biseri štrlijo iz zelenine, s pomočjo nekaj klinov in jeklenice. In če si po vrnitvi domov želiš pokazati nejevernim Tomažem žig z vrha, je pametno prinesiti blazinico za žige s seboj, drugače ne bo nič... Ampak saj vse, kar je pomembnega, ostane v glavi; te lepote pa, celo če bi hoteli, ni mogoče kar tako pozabiti: v skriti kamrici srca ostane kot vir moči za mračne, meglene, sitne trenutke, ko ne veš, kam bi sam s sabo. Samo pomisliti je treba, samo spomniti se, podoživeti — pa je spet vse dobro.

Na vrhu si zaželiš umolkneti, otrpniti, ponikniti v daljave, pozabiti, da si. Ostati kar tam, v tem trenutku, ki naj traja in traja... Vse dolinsko je zdaj daleč, majhno in nepomembno. Kaj ljudje, kaj kriza, kaj denar, kaj politika! Kaj holesterol in slabi živci, kaj mozolji in nesrečne ljubezni, kaj išijas in grdogledi šefi! Tu je vse tako brez pomena. Vsaj dokler si tu. A tudi ko se prekvašen in presvetljen vrneš, ni več, kot je bilo... vsaj za nekaj časa. Potem pa greš spet in spet, iščeš samotna zakotja, divja prostranstva, oškrbljene skale, se bratiš z njimi in srkaš njihovo moč.

No, da — saj je samo 1335 metrov nad morjem. Samo skale so in gozd. In samota. Na vsej poti smo videli enega samega moškega, eno žensko in enega psa... Pes je lajal, onadva sta bila pa bolj tiho...

KAKO SE JE IZTEKLO

Pravzaprav smo nameravali skočiti še na Klek in tam izročiti pozdrave slivniških čarovnic. Pa smo se začarali na Bijelih Stijenah in zdelo se nam je škoda na vrat na

nos leteti stran. Odločili smo se za lažnejšo varianto s temeljitim uživanjem in počasnim vračanjem, ki se je izteklo s poučnim pogledovanjem na Klek z vseh strani; z vožnjo skozi narodnostno mešana naselja, kjer vsemu navkljub razmeroma mirno skupaj živijo Srbi in Hrvati, izkušeno oko pa že po gradnji domačij loči, katerim verjetno pripada lastnik; in končno s skoraj obrednim uživanjem pečene jagnjetine z ražnja in pokušanjem značilnega dimljenega ogulinskega mešane sira iz ovčjega in kravjega mleka. Nič kaj asketsko, res! Tudi filozofijo in te reči smo lepo dali na stran. Saj za en dan je bilo dovolj in treba se je previdno postopoma pripraviti na vsakdanjik, ki tudi ni kakšna poezija, ampak trda in neizprosna stvarnost...

Ampak po Bijelih Stijenah jo lažje prenašaš.

(Vir podatkov: Zlatko Smerke, Bijele i Samarske stijene, NIŠRO Varaždin, 1981)

ZAVETIŠČE PRED NOROSTMI ŽIVLJENJA

NEBO NAD MENOJ

JURE MARKIČ

Stojim tu ob jezeru. Nad mano je le stena, ki se kot velik nepremagljiv zid zliža z nebom. Kolikokrat sva stala tukaj, ovita z nočjo, in se vzpenjala tja gor — k zvezdam! Ti si dosegel rob stene in se pognal še višje. Gore so bile najina pot k potešitvi mladostne neugnanosti, bile so nama opora, ob kateri sva odrasčala. Iskala sva skrivne trate in kot nebo modra jezercer, vsa premočena sva drgetala ob bobnečih udarcih strel. Bile so najino zatočišče, ko sva polna razočaranja pobegnili iz doline. Naučile so naju živeti. Vzpenjala sva se na drzne špice in tekala po neskončnih meliščih. Med skalami sva našla nekaj čudovitega. Zasvetilo se je kot biser in nama pokazalo smisel življenja. Bil si mi prijatelj.

Nepredvidljiv

SLAVICA ŠTIRN

*Veter —
popotnik
samotnih poti
praznine.
Strah me je
tvoje moči,
miline.
Ruješ,
božaš.
Vedno navzoč,
opominjaš.*